TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tôn vinh người lao động - nền tảng văn hóa cho khát vọng phát triển bền vững

07:11 01/05/2026

Ngày Quốc tế Lao động 1/5 không chỉ là dịp tri ân, mà còn là lời nhắc về vai trò trung tâm của người lao động trong hành trình phát triển đất nước. Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, lao động không chỉ là sinh kế, mà đã trở thành giá trị văn hóa, thước đo phẩm giá con người và nền tảng tạo dựng sức mạnh bền vững cho xã hội.

Từ đôi bàn tay lao động đến bản lĩnh và cốt cách dân tộc

Mỗi dịp 1/5, trong không khí cả nước hướng về Ngày Quốc tế Lao động, chúng ta lại có thêm một khoảng lặng để nghĩ sâu hơn về những con người bình dị đang ngày đêm góp phần làm nên dáng hình Tổ quốc.

Họ là công nhân trong những khu công nghiệp, là người thợ trên công trường, là nông dân trên cánh đồng, là y bác sĩ nơi bệnh viện, là thầy cô giáo trên bục giảng, là nghệ sĩ sau cánh gà, là lao công trên từng tuyến phố, là những người làm dịch vụ, làm báo, làm khoa học, khởi nghiệp, hay đang lao động trong nền kinh tế số.

Cái nắng cháy da của miền Trung không thể làm giảm tinh thần làm việc hăng say của các nhân viên áo cam trên công trường thi công đường dây 500kV mạch 3. (Ảnh: Dân Trí)

Khác nhau về nghề nghiệp, hoàn cảnh và môi trường làm việc, nhưng họ gặp nhau ở một điểm chung: bằng lao động của mình, họ đang tạo ra của cải, tri thức, dịch vụ, giá trị văn hóa và niềm tin phát triển cho xã hội.

Nhìn từ chiều sâu lịch sử, hành trình của dân tộc Việt Nam cũng chính là hành trình của lao động, sáng tạo và vượt khó. Từ những ngày dựng làng, lập nước bằng đôi bàn tay cần cù đến những năm tháng giữ nước bằng ý chí kiên cường rồi tái thiết đất nước sau chiến tranh bằng sự bền bỉ và hôm nay là kiến tạo tương lai bằng tri thức, công nghệ và khát vọng vươn lên.

Trong mọi giai đoạn, người lao động luôn là lực lượng âm thầm nhưng bền bỉ, không chỉ làm ra của cải vật chất, mà còn hun đúc nên bản lĩnh, cốt cách và sức chịu đựng phi thường của dân tộc.

Bởi vậy, lao động không chỉ là một phạm trù kinh tế, mà trước hết là một giá trị văn hóa. Qua lao động, con người khẳng định phẩm giá, trách nhiệm và năng lực sáng tạo của mình. Qua lao động, xã hội hình thành kỷ luật, chuẩn mực, đạo đức nghề nghiệp và tinh thần hợp tác. Và cũng qua lao động, một dân tộc thể hiện thái độ của mình đối với tương lai.

Một xã hội biết tôn trọng lao động chân chính là một xã hội có nền tảng đạo đức lành mạnh. Một quốc gia biết chăm lo cho người lao động là một quốc gia có tầm nhìn phát triển bền vững.

Thông điệp đặt người lao động vào trung tâm phát triển đã được nhấn mạnh rõ: chăm lo cho công nhân không chỉ bằng những hỗ trợ dịp lễ, Tết, mà quan trọng hơn là việc làm ổn định, thu nhập tốt hơn, môi trường lao động an toàn hơn, cùng với nhà ở, giáo dục, y tế và đời sống văn hóa tinh thần ngày càng được nâng cao. Đó là cách tiếp cận phát triển lấy con người làm gốc.

Phát triển, vì thế, không chỉ được đo bằng tăng trưởng kinh tế hay năng lực cạnh tranh, mà trước hết phải được đo bằng chất lượng cuộc sống của con người, những người trực tiếp làm ra của cải cho xã hội.

Người lao động trong bước chuyển của thời đại công nghệ và hội nhập

Bước vào kỷ nguyên vươn mình, người lao động Việt Nam đang đứng trước những yêu cầu hoàn toàn mới. Sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo, tự động hóa, chuyển đổi số, kinh tế xanh và kinh tế nền tảng đang làm thay đổi sâu sắc cấu trúc việc làm và kỹ năng nghề nghiệp.

Tháng Công nhân 2026 tập trung chủ đề “Công nhân Việt Nam đổi mới, sáng tạo, nâng cao năng suất lao động”. Ảnh Đình Nhất.

Những nghề cũ dần biến mất, những nghề mới liên tục xuất hiện; những kỹ năng từng được xem là ổn định nay có thể nhanh chóng trở nên lạc hậu. Điều đó đòi hỏi người lao động không chỉ làm việc, mà còn phải học tập suốt đời, thích ứng nhanh và không ngừng đổi mới.

Người công nhân hôm nay không chỉ cần đôi tay lành nghề, mà còn cần kỹ năng số, kỷ luật lao động, khả năng làm việc nhóm và tư duy cải tiến. Người nông

dân không chỉ sản xuất nông sản, mà còn phải hiểu thị trường, tiêu chuẩn chất lượng và ứng dụng công nghệ. Người làm văn hóa, sáng tạo không chỉ tạo ra tác phẩm, mà còn tham gia vào chuỗi giá trị của công nghiệp văn hóa và xây dựng thương hiệu quốc gia.

Đó là lý do văn hóa lao động cần được nâng lên một tầm cao mới. Bên cạnh những phẩm chất truyền thống như cần cù, bền bỉ, nghĩa tình, người lao động hôm nay cần được trang bị thêm tính chuyên nghiệp, kỷ luật, tinh thần tôn trọng cam kết, năng lực hợp tác và tư duy sáng tạo.

Một nền kinh tế hiện đại không thể dựa vào lao động giá rẻ. Một quốc gia muốn vươn lên không thể chỉ dựa vào sự chịu khó, mà phải chuyển hóa sự chịu khó ấy thành năng suất cao, giá trị cao và sáng tạo cao.

Chăm chỉ phải đi cùng thông minh. Cần cù phải đi cùng kỹ năng. Sáng tạo phải đi cùng trách nhiệm. Đó chính là nền tảng để hình thành một văn hóa lao động hiện đại, phù hợp với yêu cầu hội nhập và phát triển.

Không chỉ mưu sinh mà còn là quyền được sống, được hưởng thụ và phát triển

Nếu nhìn sâu vào đời sống người lao động, có thể thấy nhu cầu của họ không chỉ dừng lại ở việc làm và thu nhập, dù đó là những yếu tố nền tảng. Người lao động còn cần một đời sống văn hóa tinh thần phong phú được nghỉ ngơi, giải trí, học tập, chăm sóc sức khỏe và sống trong môi trường có sự sẻ chia.

Một con người không thể phát triển toàn diện nếu chỉ có công việc mà thiếu không gian sống; chỉ có thu nhập mà thiếu đời sống văn hóa; chỉ có ca kíp mà thiếu thời gian cho gia đình và sự phát triển bản thân.

> Chăm lo đời sống văn hóa tinh thần của người lao động chính là chăm lo cho sự bền vững của xã hội.

Thực tế cho thấy, ở nhiều khu công nghiệp, khu chế xuất, đời sống văn hóa của người lao động vẫn còn nhiều hạn chế. Không ít công nhân sau giờ làm trở về những phòng trọ chật hẹp, thiếu không gian sinh hoạt, thiếu thiết chế văn hóa, thiếu sân chơi cho trẻ em và các dịch vụ xã hội cơ bản.

Điều đó đặt ra yêu cầu phát triển phải toàn diện hơn. Một khu công nghiệp văn minh không chỉ có nhà máy, mà cần có nhà ở tử tế, trường học, trạm y tế, không gian thể thao và các hoạt động văn hóa. Một đô thị hiện đại không chỉ thu hút lao động, mà còn phải đảm bảo để họ được thụ hưởng đời sống văn hóa của chính đô thị đó.

Chăm lo đời sống tinh thần cho người lao động không chỉ là chính sách an sinh, mà còn là đầu tư cho sự phát triển bền vững. Khi người lao động được sống tốt hơn, họ sẽ gắn bó hơn, sáng tạo hơn và đóng góp hiệu quả hơn cho xã hội.

Ở tầm chính sách, cần nhìn nhận việc chăm lo cho người lao động như một hệ sinh thái đồng bộ: việc làm ổn định, thu nhập cải thiện, nhà ở phù hợp, đào tạo nghề, chăm sóc sức khỏe, thiết chế văn hóa và cơ hội học tập suốt đời. Đây không phải là những giải pháp rời rạc, mà là nền tảng của một mô hình phát triển nhân văn.

Ngày Quốc tế Lao động 1/5 vì thế không chỉ là ngày tri ân, mà còn là lời nhắc về trách nhiệm hành động. Những lời chúc hay món quà dịp lễ là cần thiết, nhưng chưa đủ.

Điều người lao động cần hơn là một môi trường làm việc an toàn, một mức sống được cải thiện, một tương lai nghề nghiệp rõ ràng, một đời sống tinh thần phong phú và một xã hội biết trân trọng những đóng góp thầm lặng của họ.

Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, mọi mục tiêu phát triển từ tăng trưởng kinh tế, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số đến xây dựng con người Việt Nam toàn diện đều phải bắt đầu từ con người, trong đó người lao động là trung tâm.

Không thể có công nghiệp hiện đại nếu thiếu công nhân hiện đại. Không thể có văn hóa phát triển nếu người lao động văn hóa không được chăm lo. Và không thể có một xã hội hạnh phúc nếu những người trực tiếp tạo ra giá trị vẫn chưa được sống trong điều kiện xứng đáng.

Tôn vinh người lao động, suy cho cùng, là tôn vinh phẩm giá con người. Đó là sự trân trọng đối với đôi bàn tay làm nên sản phẩm, khối óc làm nên sáng kiến, và

trái tim làm nên trách nhiệm.

Một đất nước biết trân trọng lao động chân chính sẽ có nền tảng đạo đức vững chắc. Một xã hội biết chăm lo cho người lao động sẽ có sức mạnh đoàn kết bền lâu. Và một nền văn hóa biết đề cao giá trị lao động sẽ tạo ra những con người tự tin, sáng tạo và giàu khát vọng.

Ngày 1/5 năm nay, nghĩ về người lao động cũng là nghĩ về tương lai đất nước một tương lai đang được xây dựng từ chính những con người bình dị mà vĩ đại ấy.

Thiên Trường